

Sogndal Kommune
Postboks 153
6851 SOGNDAL

For: Setterrådmann Knut Broberg

Deres referanse:

Vår referanse:
102010-101

Ansvarlig advokat:
Eivind Arntsen

Oslo, 04/12/2019

VEDRØRENDE VARSLINGSSAKER I SOGNDAL KOMMUNE - INNSIGELER MOT RAPPORT FRA BRÆKHUS ADVOKATFIRMA DA

1 Innledning

Vi viser til brev til Sogndal kommune fra Advokat Birthe Eriksen, datert 22. november 2019. Brevet inneholder både prosessuelle og materielle innsigelser på rapporten fra Brækhus Advokatfirma DA («Brækhus/Varslingssekretariatet») datert 21. oktober 2019. Etter avtale med Setterrådmann Knut Broberg inngis en kort kommentar til enkelte momenter i brevet.

2 Kommentar til prosessuelle innsigelser

Innledningsvis bemerkes at advokat Eriksen gjennomgående karakteriserer Varslingssekretariatets oppdrag som en «granskning» og rapporten som «granskningsrapporten». Brækhus har ikke definert oppdraget som en granskning, men en ordinær faktaundersøkelse av de varsler som er definert innenfor oppdragets ramme. Denne distinksjonen er viktig, da det må stilles helt andre krav til en ordinær granskningsprosess enn til en faktaundersøkelse. Dette har det vært enighet med setterrådmannen om. Det har videre vært kommunisert ut.

En faktaundersøkelse er et ledd i den undersøkelsesplikt som en arbeidsgiver allerede har i tråd med arbeidsmiljølovens krav til internkontroll og ivaretagelse av de kravene til et fullt forsvarlig arbeidsmiljø som fremgår av arbeidsmiljøloven. I en situasjon hvor ledelsen av en eller annen grunn ikke er habile til å forestå disse undersøkelsene selv, er man avhengig av en ekstern aktør til å gjennomføre disse undersøkelsene. Dette var situasjonen i Sogndal kommune da anbudet ble utlyst. Dette er en konsekvens av kommunestyrets vedtak 2/18 hvor det fremkommer at varslene skal «handsamas» og «vurderast på nytt». Det skulle foretas en gjennomgang av de eksisterende varslingssakene og evt. nye varsler. Det fremkommer ikke av vedtaket at det skal foretas en granskning.

Som følge av distinksjonen blir advokat Eriksens kritikk mot Varslingssekretariatet ikke helt treffende, herunder bruken av professor Petter Gottschalks teorier for strategisk granskning som et analyseverktøy for prosessen. Faktaundersøkelser har riktignok elementer av granskning i seg, hvilket er grunnen til at Varslingssekretariatet har valgt å se hen til advokatforeningens retningslinjer for private granskninger i vårt arbeide. Det fremkommer av retningslinjene at man må tilpasse prosessen til hvert enkelt oppdrag, og at de bærende hensyn er forsvarlighetsprinsippet, kontradiksjonsprinsippet og varsomhetsprinsippet. Hensynet til rettssikkerhet og personvern gis mer sentral plass desto sterkere grad av etterforskning og klarlegging av ansvarsforhold og lovbrudd som prosessen medfører. Varslingssekretariatet har basert sin prosess på disse bærende hensynene. Særlig har hensynet til de involverte, og da de omvarsledes rettsikkerhet vært sentralt å ivareta. Vi kan heller ikke se at det er anført at noen forhold ved prosessen har vært i strid med disse hensynene.

Advokat Eriksen anfører at kommunen har erstatningsrettslig ansvar for at prosessen har trukket ut i tid. Advokat Eriksen anfører også at det er nærliggende å kritisere Varslingssekretariatet for å ikke ha tatt dette opp med kommunen. Vi forstår det slik det anføres at manglende prosjektplan og avgrensning av mandatet har vært utslagsgivende og gjort det uforutsigbart for de omvarslede.

Vi viser her til at Varslingssekretariatet ved oppstarten la stor vekt på å gi god informasjon til alle berørte. Mandatet har blitt nærmere presisert gjennom prosjektplanen som opprinnelig ble utarbeidet i forkant for oppstartsmøte og forelå i første versjon den 18.10.2018. Reviderte utgaver ble utarbeidet og sendt i november 2018 og i februar 2019. I tillegg har det vært sendt ut løpende informasjonsskriv til alle berørte parter, til sammen ca. 10 stk. Det er således ikke korrekt at det ikke foreligger en plan for prosessen og at de berørte ikke har forelagt planen. De berørtes syn har hele tiden vært innhentet og vektlagt, herunder også de omvarslede. Formanskapet har vært løpende orientert av setterrådmannen.

Samtidig er det et faktum at undersøkelsen dessverre har blitt eskalert og forsinket. Dette skyldes forhold utenfor Varslingssekretariatets kontroll. Forsinkelser skyldtes flere ulike årsaker. De første forsinkelsene kom som følge av at antall varsler økte, noe selve kommunestyrevedtaket åpnet for. Vi bemerker at vi også har hatt henvendelser vi har avslått å gå inn i. Videre opplevde Varslingssekretariatet at gjennomføring av kontradiksjon som følge av innsigelser fra enkelte omvarslede, og ikke minst et svært omfattende kontradiksjonsmateriale ble en utfordring for sekretariatet. Det omfattende kontradiksjonsmaterialet foranlediget flere nødvendige runder med avsjekking av fakta, herunder kontrollspørsmål til berørte parter på begge sider av sakskomplekset. Disse forhold førte til forsinkelsene gjorde at undersøkelsen ikke ble ferdigstilt ved årsskiftet 2018/19, som opprinnelig planlagt. Våren 2019 gikk hovedsakbehandleren i undersøkelsen ut i permisjon. Det ble da nødvendig å bytte saksbehandler, noe som også medførte enkelte forsinkelser.

Gjennom hele prosessen har alle berørte parter blitt informert om bakgrunnen for forsinkelse og hvor lang tid det forventes å ta. At prosessen tok lengre tid enn antatt er uheldig, men alternativet ville vært for lite grundig saksbehandling som ville vært uforsvarlig. Brækhus har følgelig planlagt prosjektet forsvarlig og kommunisert forsvarlig med de berørte om status i prosjektet.

I brevet fra advokat Eriksen etterlyses en forprosjektrapport. Varslingssekretariatet har ikke signalisert at det skulle utarbeides en forprosjektrapport. Vi er heller ikke kjent med at dette er vanlig prosedyre i faktaundersøkelser. Som det er redegjort for over ble det imidlertid laget en detaljert plan.

3 Kommentar til materielle innsigelser

Advokat Eriksen anfører på vegne av de omvarslede at rapporten behandler forholdene løst fra den kritiske situasjonen som eksisterte i Sogn barnevern i årene 2015-2016. Videre at avgjørende informasjon fra utenforstående tilsynsmyndigheter verken er innhentet eller inngår i vurderingsgrunnlaget. Det anføres at styringsretten er helt annerledes under slike kritiske forhold som de omvarslede var satt til å forvalte.

Varslingssekretariatet har lagt alle fremlagte rapporter fra tilsynsmyndighetene i den aktuelle perioden til grunn for faktaundersøkelsen. Sekretariatet har ansett dette som toverdige og uheldige kilder, og har ikke sett at det lå innenfor mandatet å stille spørsmål ved informasjon fra tilsynsmyndigheter. Brækhus har også lagt til grunn omfattende forklaringer fra de omvarslede vedrørende utfordringene de stod ovenfor og hvordan de har løst disse. Når Brækhus ikke har innhentet ytterligere korrespondanse mellom de omvarslede og tilsynsmyndighetene er det som følge av at varslingssekretariatet ikke har funnet grunn til å betvile de omvarslede forklaringer på dette punktet. Varslingssekretariatet har gjennomgående i sin rapport og sine vurderinger veid inn de omvarsledes utfordringer med å lede Sogn barnevern. Særegne omstendigheter kan utvilsomt begrunne særlige tiltak fra arbeidsgivers side, men disse tiltakene må like fullt være innenfor de skranker som følger av arbeidsmiljølovens kapittel 2, 4 og 13.

Advokat Eriksen anfører at Varslingssekretariatet ikke har foretatt adekvate og forsvarlige rettslige vurderinger av arbeidsmiljølovens §§ 2A-2 jf. 2A-1 (1), slik vi forstår på bakgrunn av at det anføres at man ikke har tatt høyde for de forhold som skulle begrunnet en *utvidet styringsrett* og at Sogn barnevern var *i en nødsituasjon*. Anførselen er lite treffende. Styringsretten gir i mange tilfeller et vidt spillerom. Samtidig begrenses styringsretten alltid av alminnelige saklighetsprinsipper. Varslingssekretariatets vurdering er at det er funn der saklighetsprinsippet ikke er fulgt. Sekretariatet har ikke funnet det sannsynliggjort at det foreligger disposisjoner fra arbeidsgiversiden var unnskyldende som følge av de rådende omstendigheter. I dette ligger at det også forelå andre alternative valgmuligheter for ledelsen enn de som ble valgt, og at man mener de valg som ble gjort var uheldige og farget av konfliktnivået. Dette er en tolkning som for

enkelte omvarslede har støtte i Arbeidsmiljøspesialistenes rapport hvor det fremkommer at ledelsen ikke behersket å stå på nøytral grunn.

4 Avsluttende kommentarer

Det som gjennomgående har vært utfordringen med denne prosessen er hvordan sakene har eskalert i både antall og omfang. Saksforholdene har vist seg å være svært komplekse, og der har vært utfordrende å skulle avskjære noen av partenes anførsler uten nærmere undersøkelser. Det vil alltid være slik at når man ser tilbake på en slik prosess så kunne man ha tegnet et bedre «kart» enn hva man er rustet til ved oppstart. Prosessen har likevel vært forsvarlig, og partene har vært forsvarlig fortløpende oppdatert om de utfordringer prosessen har medført for Varslingssekretariatet.

Med vennlig hilsen

Brækhus Advokatfirma DA


Renate Heggelund
Senioradvokat



Eivind Arntsen
Advokat / Partner